

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра загальної і соціальної психології та соціології

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Таврилюк С. В.

Протокол № 6 від 20.02. 2019 р.

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

Соціологічні дослідження в соціальному управлінні
Підготовки «Бакалавр»

Галузь знань 0301 Соціально-політичні науки

Напряму підготовки 6.030101 Соціологія

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В СОЦІАЛЬНОМУ УПРАВЛІННІ» підготовки бакалавр, галузі знань 0301 Соціально-політичні науки спеціальності 054 Соціологія за освітньою програмою 6.030101 Соціологія

Розробник: Любчук В.В., старший викладач кафедри загальної і соціальної психології та соціології, кандидат соціологічних наук

Рецензент: Піменова О.О., доцент, кандидат соціологічних наук

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри загальної і соціальної психології та соціології

протокол № 7 від 20.12 2018 р.

Завідувач кафедри: (Лазорко О.В.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології та соціології
протокол № 6 від 09.01 2019р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Іванашко О.Є.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Любчук В.В., 2019 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1 та таблиці 2.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузі знань 0301 Соціально-політичні науки спеціальності 054 Соціологія за освітньою програмою 6.030101 Соціологія Освітній ступінь «Бакалавр»	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 4
		Семестр восьмий
		Лекції 16 год.
ІНДЗ: є		Практичні (семінарські) 6 год. Лабораторні - 20 год. Індивідуальні - год.
		Самостійна робота - 70 год.
		Консультації - 8 год.
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Даний курс знайомить студентів із основними категоріями соціального управління, його теоріями та концепціями. Основна увага акцентується на методах дослідження соціальної реальності, взаємозв'язку структурних компонентів соціального управління. Представляються сфери та особливості застосування соціологічних методів та специфіка проведення соціологічних досліджень у галузі соціального управління. У програмі подано тематичний план лекційних та семінарських занять, теми ІНДЗ список обов'язкової та додаткової літератури, а також порядок нарахування балів за шкалою ECTS та національною шкалою.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- оволодіють знаннями щодо основних категорій соціального управління;
- ознайомляться із основними теоріями та концепціями соціального управління;
- отримають необхідні знання про основні методи збору соціологічної інформації, які використовуються в соціальному управлінні;
- набудуть навичок проведення соціологічних досліджень у соціальному управлінні
- опанують знаннями із етичних основ проведення соціологічного дослідження та, зокрема, польового етапу.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна складається із 2-х змістових модулів: Таблиця 2 (для денної форми навчання).

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лабор.	Сам. роб.	Кон с.
Змістовий модуль 1. Соціальне управління: поняття, структура, міждисциплінарні зв'язки						
Тема 1. Категоріальний апарат дисципліни «Соціальне управління, принципи, типи та механізми управління.»		2	-	2	5	1
Тема 2. Структурні компоненти дисципліни «Соціальне управління».		2	2	2	5	1
Тема 3. Основні теорії та концепції управління.		2	-	2	5	1
Тема 4. Соціальні особливості управління в організації		2		2	5	1
Разом за модулем 1		8	2	8	20	4
Змістовий модуль 2. Поняття, етапи проведення соціологічного дослідження в соціальному управлінні. Методи дослідження в соціальному управлінні.						
Тема 5. Поняття, структура, види соціологічних досліджень.		2	2	2	15	1
Тема 6. Соціологічні методи дослідження соціальних явищ та процесів.		2	-	4	15	1
Тема 7. Соціальний моніторинг процесу прийняття рішень.		2	2	2	10	1
Тема 8. Особливості застосування соціального прогнозування, соціального проектування та соціального планування в соціальному управлінні.		2	-	4	10	1
Разом за модулем 2		8	4	12	50	4
Всього годин:	120	16	6	20	70	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Створити глосарій основних термінів із курсу «Соціологічні дослідження в соціальному управлінні».

2. Підготувати есе по одному із напрямів розвитку соціального прогнозування в сфері соціології – праці, політиці, культурі, сім'ї, освіті, медицині злочинності, соціальному наркотизмі, обсягом до 5 сторінок (Бестужев-Лада *И. В.*, Наместникова *Г. А.* Социальное прогнозирование : курс лекций. М., 2002; Социология в России / под ред. В. А. Ядова. М., 1998.)

3. Обґрунтуйте логіку і послідовність основних операцій у соціальному прогнозуванні.

4. Прослідкуйте генезу соціальної прогностики за етапами розвитку основних концепцій і галузей дослідження майбутнього, враховуючи роки їхнього становлення.

5. Охарактеризуйте течії у сучасному соціальному прогнозуванні. Назвіть їхніх основних іноземних представників.

6. Систематизуйте у вигляді таблиці основні групи причин і фактори, що визначають процедуру вибору методу прогнозування.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ) – у формі соціологічного дослідження на актуальні соціальні проблеми із застосуванням якісних та кількісних методів. Максимальна кількість балів – 10.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ (табл. 2). У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Таблиця 3

Поточний контроль (макс = 40 балів)										Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів		
Модуль 1										Модуль 2	Модуль 3			
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2							ІНДЗ	МКР 1		МКР 2	
Т. 2	Т. 5	Т. 7	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	10	30	30	100
2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3				

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авдулова Т.П. Психология менеджмента : учеб. пособие для студ. учреждений сред. проф. образования / Т. П. Авдулова. - М. : Издательский центр «Академия», 2003. - 250 с.
2. Атаманчук Г.В. Управление: сущность, ценность, эффективность / Г. В. Атаманчук. - М. : Академический Проект : Культура, 2006. - 543 с.
3. Бех В. Соціальне управління у контексті саморегуляції соціального організму країни : [монографія] / В. Бех, Ю. Бех, С. Попов ; [за наук . ред. д-ра філос. наук, проф. В. П. Беха]. - Запоріжжя : Просвіта, 2012. - 571 с.
4. Бутенко Н.Ю. Організаційна поведінка : навч. посіб. / Н. Ю. Бутенко [и др.] ; заг. ред. Н. Ю. Бутенко ; Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2008. - 744 с.
5. Веселова Н.Г. Социальное управление и элементы его культуры. Обобщение и рекомендации / Н. Г. Веселова ; ред. В. А. Трайнев ; Международная академия наук информации, информационных процессов и технологий (МАН ИПТ) (имеет ассоциированный статус при Департаменте общественной информации ООН). - М. : ИТК "Дашков и Ко", 2002. - 339 с.
6. Гаєвська О.Б. Управління як соціальний феномен / О. Б. Гаєвська ; Київський національний економічний ун-т. - К. : КНЕУ, 2000. - 168 с.
7. Димитрова Л.М. Соціологія управління та організацій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Л. М. Димитрова ; Національний технічний ун-т "Київський політехнічний ін-т". - 2-ге вид., виправ. і доп. - К. : Політехніка НТТУ "КПІ" : Ліра-К, 2005. - 156 с.
8. Зборовский Г.Е. Социология управления : учеб. пособие для студ. гуманитар. (несоциол.) спец. / Г. Е. Зборовский, Н. Б. Костина. - М. : Гардарики, 2007. - 270 с.

9. Інформаційне забезпечення державного та регіонального соціального управління / О. Г. Осауленко [та ін.] ; наук. ред. О. Ф. Новікова ; НАН України, Інститут економіки промисловості, Державний комітет статистики України. - К. ; Донецьк : [б.в.], 2004. - 655 с.
10. Кнорринг В.И. Основы искусства управления : учеб. пособие для студ. управленческих и экон. спец. вузов / В. И. Кнорринг ; Институт бизнеса и делового администрирования ИБДА, Академия народного хозяйства при Правительстве РФ. - М. : Дело, 2003. - 327 с.
11. Кнорринг В.И. Социальное управление. Государство, коллектив, личность : учебник для студ. вузов, обучающихся по упр. и экон. спец. / В. И. Кнорринг. - М. : Экзамен, 2008. - 687 с.
12. Котов Э.В. Управління соціальними ризиками в умовах обмежених можливостей / Котов Є. В., Вишневський О. С. ; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. - Донецьк : [б. в.], 2010. - 107 с.
13. Кравченко А.И. Социология управления. Фундаментальный курс : учеб. пособие для студ. вузов, обучающихся по направлению подгот. и спец. "Социология" / А. И. Кравченко, И. О. Тюрина. - [4-е изд., испр. и доп.]. - М. : Академический Проект ; Екатеринбург : Деловая книга, 2008. - 983 с.
14. Лопатина Н.В. Информационные специалисты: социология управления / Н. В. Лопатина ; РАН, Институт научной информации по общественным наукам. - М. : Академический Проект, 2006. - 203 с.
15. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління : посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик. - К. : Академвидав, 2003. - 567 с.
16. Пырен М. Політико-управлінська еліта України: соціо-психологічний аналіз : монографія / М. Пірен ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2013. - 423 с.
17. Руженський М.М. Соціальний менеджмент : [навч. посіб.] / М. М. Руженський ; Ін-т підготов. кадрів держ. служби зайнятості України. - К. : [ІПК ДСЗУ], 2011. - 255 с.
18. Социология социальной сферы : учеб. пособие для студ. вузов, обучающихся по направлению и спец. "Социальная работа" / М. М. Акулич [и др.] ; ред. М. М. Акулич, В. Н. Кузнецов. - М. : Гардарики, 2007. - 238 с.
19. Социология управления : учебник для бакалавров / В. И. Башмаков [и др.] ; под ред. В. И. Башмакова, В. Н. Князева, Р. В. Ленькова. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2017. — 360 с.
20. Шишкина М.А. Паблик рилейшнз в системе социального управления / М. А. Шишкина ; Санкт-Петербургский гос. ун-т. Факультет журналистики. - СПб. : Изд-во С.-Петербургского ун-та, 1999.
21. Яценко М.А. Організаційно-культурні ресурси і механізми соціального управління : соціологічний аналіз / А. М. Яценко ; Одеський національний ун-т ім. І.І.Мечникова. Інститут соціальних наук. Кафедра соціології. - О. : Астропринт, 2003. - 205 с.:

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Предмет та об'єкт курсу «Соціологічні дослідження в соціальному управлінні».

2. Основні категорії дисципліни «Соціологічні дослідження в соціальному управлінні»
3. Японська та американська культури управління: порівняльний аналіз.
4. Особливості європейської системи управління (на прикладі Фінляндії та Швеції).
5. Теорія бюрократичної організації М. Вебера.
6. «Хоторнські експерименти» Е. Мейо.
7. Двохфакторна модель мотивації Ф. Герцберга.
8. Особливості процесу управління в організації.
9. Функції управління в організації.
10. Культура організації.
11. Поняття та структура соціологічного дослідження.
12. Види соціологічних досліджень.
13. Кількісні соціологічні методи.
14. Якісні соціологічні методи: специфіка застосування.
15. Соціальний моніторинг процесу прийняття рішень.
16. Соціологічний моніторинг: специфіка використання даних.
17. Поняття соціально-управлінської діяльності та його етапи.
18. Соціальне прогнозування.
19. Соціальне проектування.
20. Соціальне планування.
21. Структурні підрозділи соціального управління: загальна характеристика.
22. Соціоінженерія як структурний компонент соціального управління.
23. Предмет дослідження «соціального управління» та «соціології управління».
24. Поняття управлінського рішення, особливості прийняття управлінського рішення.
25. Види соціального проектування.